

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

SEPTEMBER 2019

**RELIGIESTUDIES V2
NASIENRIGLYN**

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 11 bladsye.

VRAAG 1**1.1 1.1.1 Die aard van die wêreld**

- Volgens die Christelike godsdiens was daar in die begin niks behalwe chaos nie.
- Die boek van Genesis vertel dat God die wêreld en die heelal in ses dae geskape het en dat hy op die sewende dag gerus het.
- Die wêreld was perfek nadat die Heilige Drie-eenheid met die Skepping klaar was.
- Alle lewe, mens-, see-, plant- en dierlewens, behoort almal aan God.
- Volgens Christelike begrip is die wêreld onderworpe aan bestuur deur die mensdom.

(10)

1.1.2 Plek en verantwoordelikheid van die mensdom in die wêreld

- Christene glo dat mense na die beeld van God geskape is.
- Nadat Adam en Eva geskape is het God hulle opdrag gegee om na die tuin van Eden en die hele skepping om te sien.
- As medeskeppers saam met God is mense God se verteenwoordigers op aarde.
- God het hulle aangestel om na sy eiendom, die wêreld, om te sien.
- Hulle is aan God verantwoordelik.

(10)

1.1.3 Lewe na die dood

- Christene glo dat mense geskep is om onsterflik te wees.
- Adam en Eva het egter God se opdrag verontagsaam.
- Die straf vir hulle sonde was die dood van die mensdom.
- Selfs na hierdie veroordeling, het God steeds probeer om die mensdom van die bose en die dood te bevry.
- Christene verwag 'n nuwe gemeenskap na die dood wat gekenmerk word deur liefde, mededeelsaamheid en omgee.

(Enige relevante feite moet gekrediteer word.) (10)

1.2 Interne differensiasie**Christendom**

- Die Christelike religie bestaan uit drie hoofsaaklik groepe:
 - Rooms-Katolieke
 - Oosters-Ortodokse
 - Protestante
- Die katolieke doen aanspraak op die oorspronklike Christelike kerk wat deur Jesus Christus in die gesag van St. Peter, gestig is.
- Hulle leer dat God uit drie verskillende liggame, maar gelyke persone bestaan:
 - God die Vader
 - God die Seun
 - God die Heilige Gees

- Die Oosters-Ortodokse Kerk beweer dat hulle die oorspronklike kerk is wat deur Jesus Christus gestig is.
 - Die rede vir die skeuring tussen die oostelike en die westelike kerke was politiek en doktrinêr.
 - Die westerse kerk beweer dat die Heilige Gees gaan deur die Vader na die Seun.
 - In die Oostelike kerk is die gesag in die hande van 'n groep biskoppe.
 - Protestante het nie geglo dat redding iets is wat verdien moet word nie.
 - Dit is 'n gratis geskenk van God, deur die genade van God.
- (Enige relevante feite moet gekrediteer word.)

Islam

- Na die dood van profeet Mohammed het een van die groepe van Islam die profeet se naaste vriend, Abu Bakr, verkies om die volgende leier te wees.
 - Die ander groep wat die siening ondersteun was as die Soenni-groep bekend.
 - Die ander groep het geglo dat die leierskap van die Moslem gemeenskap binne die profeet se familie moet bly.
 - Hulle het geglo dat die neefs en die swaers van Mohammed die goddelike reg op sy posisie het.
 - Hierdie groep Moslems het as die Sjia bekend geword.
- (10 x 2) (20)
[50]

VRAAG 2**2.1 Vir die doel van hierdie nasienriglyn word Soedan as voorbeeld bespreek**

2.1.1 Soedan, Soedannese-stamme (Arabiese sprekende stamme, Fur en Masalit)

(4)

2.1.2 Oorsake

- Noord-Soedan bestaan hoofsaaklik uit Arabiese sprekende stamme.
- 'n Aantal stamme, sommige van wie animiste was, terwyl ander Christene was, het in die Darfoer-streek en in die suide gewoon.
- Die konflik in Soedan het vir meer as honderd jaar geduur.
- Daar is ook ekonomiese faktore wat 'n rol speel; die ekonomie van die noorde is beter as dié van die Suide ontwikkel.
- Die Fur-en Masalit-stamme was boere, terwyl die Arabiere meestal nomadies was. Dit het gelei tot konflik van weiding.
- Die ontdekking van olie in die suide (Heglig-velde) het tot faksionele konflik gelei, asook 'n groter poging deur Khartoem om politieke beheer oor die Suide uit te oefen.
- Toe Khartoem die Sharia-wet op die hele land opgelê het, het dit tot 'n gewapende opstand teen die regering gelei.
- Die Soedan-bevolkingsleer (SPLA) was gevorm en het die aanvalle teen die regering gelei.
- Hoewel die Soedan mense se bevrydingsleer vinnig verdeeld geraak en teen mekaar gedraai het.
- Hierdie verdeeldheid was hoofsaaklik op grond van stamverband.
- Selfs nadat die Suide in 2011 as 'n onafhanklike staat verklaar was, het gevegte nog steeds voortgegaan.

(Enige ander relevante feite moet gekrediteer word.) (12)

2.1.3 Huidige situasie

- Soedan was as 'n onafhanklike staat in 2011 verklaar.
- Gewapende groepe het teen mekaar gedraai.
- Die kwesbare burgerlikes was die slagoffers.
- Na die onafhanklikheid van Soedan in 2011 het 'n burgerlike oorlog in Suid-Soedan uitbreek.
- Daar is steeds ernstige konflik tussen regering en opposisie partye.
- Die vredekontrak wat in 2015 geteken was, was ondoeltreffend.
- Religie het geen invloed op politiek nie.
- Die Afrika-Unie (AU) en die Verenigde Nasies (VN) en baie internasionale hulp agentskappe het probeer om burgers te beskerm en ondersteun.
- Daar is wydverspreide mishandeling van menseregte en oorlogsmisdade wat deur die strydende groepe gepleeg was.
- Godsdienstige organisasies het geen meganisme gehad om ooreenkomste af te dwing nie.

(Enige ander relevante feite moet gekrediteer word.) (10)

2.1.4 Rol van religie

- Religie speel slegs 'n klein rol in die konflik en daarom is dit nie 'n religieuse oorlog nie.
- Geen poging is deur een godsdienst gemaak om 'n ander religie te omskep nie.
- Moslems het ook by die bevolkingsleer (SPLA) aangesluit.
- Daar was ook bewyse van interne gevegte in die SPLA nadat dit gevorm was.
- Die konflik was dus nie religieus nie.
- Daar was talle ander verdelings (ekonomies en stamverwante) wat selfs na die stigting van Suid-Soedan voorgesit was.
(Enige ander relevante feite moet gekrediteer word.) (12)

2.2 Vir die doel van die nasienriglyn word Sekularisme en Materialisme bespreek

VOORBEELD 1: SEKULARISME

- Sekularisme het die weg vir die ontwikkeling van menseregte gebaan.
- Alle religieë word gelyke status voor die wet gegee, as gevolg van die idees van sekularisme.
- Dit laat verskillende religieë toe om in harmonie saam te leef.
- Verskillende religieë, insluitende minderhede, neem deel aan die formele aktiwiteite van die staat.
- Alle godsdienste word gelyke status gegee en is vry om hul heilige dae te vier.
- Sekularisme het godsdienstige oorloë en algemene godsdienstige konflik in die wêreld geminimaliseer.

VOORBEELD 2: MATERIALISME

- Hierdie sekulêre wêreldsiening leer dat materie die enigste werklikheid is en ontken die bestaan van 'n gees van bonatuurlike ryk.
 - Dit het in verskillende areas in Europa en Indië gedurende wat bekend was as die Aksiale era (800–200 BCE) ontwikkel.
 - Uitdrukings van hierdie filosofie kan in oer-Indiese filosofie, Boeddhisme en Confucianisme gevind word.
 - Karl Marx het die “dialektiese materialisme” gebruik wat 'n lering is dat materie die hoofsaaklike bestaan van alles is.
 - Hy het ook die term “historiese materialisme” gebruik wat 'n lering van ekonomie en verhoudings tussen werkers en eienaars hoofsaaklike strukture in die samelewing is.
(Enige ander relevante feite moet gekrediteer word.) (12)
- [50]

VRAAG 3

3.1 Hermeneutiese beginsels

- 3.1.1
- Grammatika en historiese konteks
 - Duidelikste betekenis
 - Plan, doel en konteks
 - Betekenis van woorde
 - Figuratiewe betekenis
 - Die oorweging van ander heilige tekste
- (8)

3.1.2 Goddelike inspirasie

- Dit verwys oorspronklik na die asemhaling (mag, kennis) van 'n buitengewone wese.
 - 'n Voorbeeld van 'n asemhaling van 'n buiten gewone wese is 'n godheid wat in 'n persoon kom en daardie persoon se eie asem oorneem.
 - Inspirasie verwys na 'n toestand van inspirasie om te skryf, iets te doen of jouself te verbind tot 'n bepaalde lewe of ervaring.
 - Inspirasie is 'n baie belangrike normatiewe bron in verskillende godsdienste.
 - Verskillende religieë het figure wat inspirasie ontvang het van 'n hoër mag of wysheid ontvang het.
 - Inspirasie kan na verwys word as ware oorsprong van alle religieë.
 - Daar is baie godsdienstige figure wat baie geslagte volgelinge geïnspireer het bv. Abraham, Moses en Rigters, Jesus Christus, die Boedha, Profeet Mohammad en Baha'u'llah.
- (6)

3.1.3 Mondelinge tradisie

- Oorspronklike inspirasie word gewoonlik eers deur mondelinge tradisie in baie religieë versprei.
 - Voordat skryfkuns uitgevind was, was religieuse tradisies per mond oorgedra.
 - Dit is waar dat hierdie tradisies ontwikkel, verander en aangepas is oor tyd.
 - Alle gelowe het eers die mondelinge tradisie gevolg oor baie eeue en het nog steeds 'n paar elemente van mondelinge tradisie behou.
 - 'n Voorbeeld van 'n geloof wat nog steeds mondelinge tradisie beoefen is Afrika Tradisionele Religie.
- (6)

3.2 Interne differensiasie in enige EEN religie

Vir die doel van hierdie nasienriglyn word Islam as 'n voorbeeld bespreek

3.2.1 Leerstellings in Islam

- Islam is verdeel in twee groepe, Soenni- en die Sjia-Islam

Soenni-Islam

- Soenni verwys na die sunnah (voorbeeld) van profeet Mohammed.
- Die Hadith wat deur die metgeselle van die profeet vertel word, het gelyke waarde as dié wat deur sy familieleden vertel word.
- Die sekte glo dat alle leerstellings wat in die Boeke van Hadith vervat word is netso belangrik is.
- Soenni's volg die leringe van geleerdes in die 7de en 8ste eeu.
- Soenni's aanvaar nie dat die kalief uitsluitlik uit die Profeet se familie kom nie.

Sjia-Islam

- Sjia beteken partydig of afsonderlike party.
- Die Hadith wat deur die metgeselle van die Profeet vertel word, het minder betekenis as dié wat deur sy familieleden vertel word.
- Die Shia volg slegs die leerstellings en menings van 'n lewende geleerde.

(10)

3.2.2 Verskille in bestuur

Soenni

- Daar is geen geestelikes in Soenni-Islam nie.
- Enige Moslem kan op die gemeenskapsrade dien.
- Bestuur is gemeenskap gebaseer.
- Islamitiese geleerdes en gemeenskapslede dien op beheerrade van moskees, madressas en skole.

Sjia

- Sjia-Islams eerbiedig die afstammeling van Profeet Mohammed en dat hulle die reg het om Moslems te lei.
- So 'n leier word na, as 'n Imam verwys.
- Die finale woord in enige onsekerheid oor enige godsdienstige of politieke kwessies lê in die verteenwoordiger van die Imam.
- Beheer is in die hande van die mollas (priesters) wat deur godsdienstige edrik/dekreet regeer.

(10)

3.2.3 **Praktyke: Soenni**

- Religieuse praktyke is streng in ooreenstemming met die Profeet se sunnah soos in die Hadith neergelê.
- Volgens die Soenni-Moslems is die Imam bloot 'n leier van 'n gemeente.
- Mutta (tydelike huwelike) is verbode.
- Imam doen nie formele opleiding in Soenni-Islam nie.

Praktyke: Sjia

- Imams is net afstammelinge van die Profeet Mohammed wat hulle glo goddelik aangestel is.
- Die altaar van Hussein in Karbala is 'n belangrike pelgrimstog vir die Sjia.
- Mutta (tydelike huwelike) is toelaatbaar.
- Hulle beoefen selfverminking, byvoorbeeld by die herdenking van die tragedie van Karbala.
- Daar is twee skole van regsmening – Akbar en Ursula.

(10)
[50]

VRAAG 4**4.1 Oerknalteorie**

- Die wetenskaplike verduideliking van die Skepping word die Oerknalteorie genoem.
- Volgens die Oerknalteorie is dit nie bekend wat voor die Oerknal bestaan het nie.
- Die Oerknalteorie stel dat daar 'n enorme ontploffing in die ruimte was en binne 'n sekonde het die heelal verskyn en tot 'n enorme grootte uitgebrei.
- Die Oerknalteorie stel dat die skeppingsproses 'n sekonde geneem het.
- Volgens die wetenskaplike verduideliking het die Oerknalteorie 13,7 miljard jaar gelede plaasgevind.
- Klein temperatuurverskille het tot verskillende digthede van materie dwarsdeur die heelal gelei.
- Daardie digthede het bondels van materie en energie gevorm.
- Die bondels het voortgegaan om op 'n klonterige wyse saam te pak en het die eindelose versameling sterre, die sterrestelsels, gevorm.
- Sommige sterrestelsels het in 'n kombinasie van sterre en planete gekondenseer.
- Wetenskaplikes glo dat die heelal op hierdie oomblik nog steeds uitbrei.
- Die wetenskaplike verduideliking maak geen melding van 'n Skepper nie. (14)

4.2 Abrahamse Religieë/Midde Oosterse religieë

- Die Skepper is manlik.
- Eers het die Skepper alleen bestaan.
- Die Skepper het die heelal van niks gemaak nie.
- Die proses van die skepping het ses dae geneem.
- Mense was op die sesde dag geskape.
- Daar is een perfekte God.
- Hy het die hemel en die aarde en als wat daar in is geskape.
- Die eerste twee mense was Adam en Eva. God het hulle van klei gemaak.
- God het sy gees in Adam geblaas en hy het lewe gekry.
- Hierdie mense het in 'n perfekte tuin van Eden gewoon. (12)

4.3 Hindoeïsme se siening oor die Evolusieteorie

- Hindoeïsme het nie 'n probleem met die Oerknalteorie nie.
- Vir die Hindoe-geloof, is die heelal die skepper.
- Die skepper het bestaan en sal vir alle tye bestaan.
- Die skepper het geen beperkings nie en is dus nie 'n Hy of 'n Sy of iets anders nie.
- Die skepper is eenvoudig 'n skepper.
- Die skepper bestaan in die aktiewe of die passiewe vorm.
- Die passiewe vorm is 'n rustydperk wanneer niks gebeur nie.
- In die rus het die heelal geen vorm nie en is onverskuldig en soort van "plat" oral.
- Na 'n lang tydperk word die skepper aktief.
- Dit is wanneer dele van die heelal verskillend van ander dele lyk en is toe wat die skepping begin was.
- Mense is die byproduk van die dans. (14)

4.4 Darwin's se evolusieteorie:

- Darwin se evolusieteorie het 'n alternatiewe verduideliking van die skepping gegee wat dikwels van die Abrahamiese religieuse verklaring van die skepping verskil.
- Die teorie het ook 'n verduideliking verskaf wat nie die idee van 'n intelligente ontwerper vereis het nie.
- Die teorie van evolusie verduidelik die ontwikkeling van die lewe van 'n eenvoudige tot sy mees komplekse vorm.
- Die ontwikkeling sluit die evolusie van mense deur primitiewe stadiums tot moderne mense in.

Darwin se teorie bestaan uit 4 stadiums:

- Spesies bevat 'n groot verskeidenheid verskille.
- Beide die wêreld en spesies het oor tyd verander.
- In die oorlewingstryd sal die beter aangepaste variasie bevoordeel word terwyl die wat nie geskik is nie, sal sukkel om te oorleef.
- 'n Spesie kan geleidelik van vorm verander en meer kompleks word deur op 'n pad van suksesvolle variasie te ontwikkel.
- Volgens Charles Darwin het mense uit ape ontwikkel.

(10)
[50]

VRAAG 5**5.1 5.1.1 Die oorsake van MIV/Vigs:**

- MIV/Vigs is steeds een van die euwels van ons samelewing
 - Onbeskermdde seks
 - Rondslaap
 - Veelvoudige metgeselle
 - Verkragting
 - Glo dat 'n maagd MIV/Vigs kan genees
 - Oorvol gevangnisse
- (Enige ander relevante antwoorde moet gekrediteer word.) (14)

5.1.2 Faktore wat bydrae tot hoe MIV/Vigs versprei word:

- Deur borsvoeding
 - Meervoudige of veelvoudige vennote
 - Deel van dieselfde naalde en skere
 - Onbeskermdde seks
 - In sommige gevalle kan dit deur motorongelukke versprei word
- (Enige ander relevante antwoorde moet gekrediteer word.) (12)

5.1.3 Oplossing om die verspreiding van MIV/Vigs te beveg:

- Geen seks voor die huwelik nie
 - Monogamie word aangemoedig
 - Getrouheid aan een metgesel word aangemoedig
 - Owerspel word veroordeel
 - Dit maak die weg vir ander euwels oop.
- (Enige ander relevante antwoord moet gekrediteer word.) (10)

5.1.4 Praktiese stappe

- Liefde, deernis, verantwoordelikheid, waardigheid en nie-veroordeelde houding teenoor mense wat met MIV/Vigs leef.
 - Opvoeding en openheid rondom seks en seksualiteit.
 - Veroordeel diskriminasie teen mense wat met MIV/Vigs leef.
 - Erken eenheid en diversiteit.
 - Moedig oop besprekings en dialoog rondom sensitiewe kwessies aan.
 - Godsdienstige leiers van alle gemeenskappe om hul volgelinge oor MIV/Vigs op te voed sodat mense wat met die siekte leef, nie teen gediskrimineer sal word nie.
 - Die godsdienstigeleiers moet druk plaas op die regering om meer toegang tot behandeling aan diegene wat geraak word, te bied.
- (Enige ander relevante feite moet gekrediteer word.) (14)
- [50]**

TOTAAL: 150